

50 dní pod dohledem a tři odběry krve. Jaká jsou protiepidemická opatření při výskytu virové hepatitidy A?

18.9.2025 - Petra Batók | Hygienická stanice hlavního města Prahy

Virová hepatitida A (VHA), lidově známá jako „nemoc špinavých rukou“, se v Praze šíří mnohonásobně více než v minulých letech. Jak vypadá epidemiologické šetření a následná opatření?

Inkubační doba VHA, tedy doba od nákazy po propuknutí onemocnění, je 14–50 dní (nejčastěji kolem 30 dní). Člověk je ale nakažlivý už v druhé polovině inkubační doby, tedy přibližně 1–2 týdny předtím, než se objeví první příznaky. Nakažlivost pak trvá ještě 1–2 týdny po začátku nemoci. O příznacích onemocnění jsme psali v článku [Hepatitida A: příznaky, léčba a prevence](#) – Hygienická stanice hlavního města Prahy.

Virus se šíří především stolicí nakaženého člověka – buď přímo (např. špinavýma rukama), nebo nepřímo (znečištěnou vodou, potravinami či předměty, kterých se často dotýkáme, jako jsou kliky dveří).

Po nahlášení nového onemocnění zahajují hygienici epidemiologické šetření. Zjišťují, kde a jak se mohl nemocný nakazit, a zároveň vyhledávají osoby, se kterými přišel do kontaktu.

Základním opatřením je izolace pacienta, zpravidla na infekčním oddělení nemocnice.

Osoby, které byly v kontaktu s nemocným, jsou pod tzv. lékařským dohledem po dobu maximální inkubační doby (50 dní). V této době jsou sledovány a vyšetřovány. Zpravidla je jim 3x za tu dobu odebrána krev pro zjištění protilátek. Pokud od kontaktu s nemocným neuplynulo více než 14 dní, je možné nabídnout očkování, které může onemocnění zabránit nebo alespoň zmírnit jeho průběh. Tuto dávku očkování hraje stát.

„Jen za loňský rok hygienici v celé ČR zaznamenali při trasování 6 375 kontaktů. V Praze jsme už teď – a přitom jsme teprve ve druhé třetině roku – na polovině tohoto čísla. To ukazuje, jak vážná situace v hlavním městě je.“

V rámci lékařského dohledu platí pro kontakty určitá omezení: například zákaz návštěvy bazénů, saun nebo dětských kolektivních akcí (letní tábory, soustředění). Dospělí nesmějí v té době např. pracovat s nebalenými potravinami. Tato omezení se netýkají dětí ani dospělých, kteří jsou řádně očkovaní. U očkovaných osob se lékařský dohled nevydává a žádná omezení se jich netýkají.

“Zpracování každého případu je velmi individuální. Pokud nemocný nepřišel do styku s dalšími lidmi, může šetření trvat půl hodiny. Pokud se ale jedná například o dítě ze školní třídy, kdy je nutné prověřit všechny spolužáky, kontaktovat jejich rodiče a pediatry, nařídít lékařský dohled a zajistit očkování, jde někdy o práci na celé dny,” popisuje situaci **ředitelka protiepidemického odboru Hygienické stanice hlavního města Prahy MUDr. Martina Marešová.**

Zatímco v zaměstnání a doma se většina dospělých setkává s jednotkami kontaktů, u každého dítěte jsou jich desítky. Nejde jen o školní třídy, ale také o kroužky a sportovní aktivity.

Onemocnění hepatitidou A znamená izolaci, často i pobyt v nemocnici, nemluvě o nepříjemných

příznacích nemoci. Jde o nemoc jater, které přináší i velkou únavu a omezení sportování. Trpí i okolí nemocného, které se musí podrobit lékařskému dohledu a omezit aktivity, což ovlivní běžný život celých domácností.

Právě očkování je spolehlivou ochranou proti VHA a pomáhá předejít nejen zdravotním komplikacím, ale i zmařeným plánům – ať už jde o školní akce, sportovní soustředění, nebo rodinné dovolené. První dávka očkování chrání už za 1 – 2 týdny, druhá poskytne dlouhodobou ochranu.

<https://www.hygp Praha.cz/jaka-jsou-protiepidemicka-opatreni-pri-vyskytu-virove-hepatitidy-a>